

บทที่ 1

บทนำ

1.1 สภาพปัญหา

ความพยายามที่จะรักษาสภาพของหาดทราย แนวปะการัง และภูเขา รวมทั้งเกาะต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความงามของจังหวัดภูเก็ตให้คงอยู่ตลอดไปคู่กับบทบาทของเมืองท่องเที่ยวในระดับนานาชาติเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจทั้งภาครัฐและเอกชน ดังจะเห็นได้จากกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ได้ประกาศให้เขตจังหวัดภูเก็ตเป็นเขตควบคุมมลพิษ¹ รวมทั้งได้กำหนดมาตรการต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของการก่อสร้างอาคารและการประกอบกิจการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้บังคับทั้งกับส่วนราชการและเอกชน² ทั้งนี้เพื่อที่จะพยายามรักษาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาแบบยั่งยืน (Sustainable Development) เอาไว้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 ที่กำหนดให้ภูเก็ตเป็นเมืองท่าและศูนย์กลางธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ การท่องเที่ยว การบริการ และอุตสาหกรรมส่งออกของภาคใต้ตอนบน พร้อมทั้งเชื่อมโยงกับนครศรีธรรมราช³

การรักษาสภาพแวดล้อมโดยเน้นไปในส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดภูเก็คนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ทั้งนี้เนื่องจากหากทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ถูกทำลายลงไปแล้ว การฟื้นฟูให้กลับสู่สภาพเดิมนั้นจะต้องใช้งบประมาณจำนวนมหาศาล และในประการสำคัญคือต้องใช้เวลาอันยาวนานในการที่จะรักษาธรรมชาติเหล่านั้น ความสวยงามตามสภาพปกติเพื่อเป็นแหล่งดึงดูดในด้านการท่องเที่ยวต่อไป

¹ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 110 วันที่ 3 กันยายน 2535

² ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 142 วันที่ 5 พฤศจิกายน 2535

³ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ 7 พ.ศ.2535-2539) หน้า 155.

อย่างไรก็ตามจากการที่จังหวัดภูเก็ตเป็นดินแดนที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ไม่น้อยไปกว่าพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศ และเมื่อพิจารณาประกอบกับบทบาทของเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งได้แก่ความเป็นเมืองท่องเที่ยวในระดับนานาชาติแล้ว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ซึ่งมีให้ชายหาด ชายทะเล แต่มีลักษณะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและถือเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดภูเก็ตในปัจจุบันตั้งอยู่ค่อนข้างกระจุกกระจาย ขาดการบูรณะและส่งเสริมอย่างจริงจัง จึงทำให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ ไม่ค่อยได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ สถานที่ท่องเที่ยวเหล่านี้ประกอบด้วย อนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทร วัดพระนางสร้าง วัดพระทอง วัดไชยธาราม (วัดฉลอง) และอาคารบ้านเรือนแบบสถาปัตยกรรมจีนสมัยยุโรป หรือจีนผสมโปรตุเกส เป็นต้น

นอกจากแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในจังหวัดภูเก็ตยังมีอาคารศาลเจ้าจีนตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก ศาลเจ้าจีนเหล่านี้อาจถือได้ว่าเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ไม่น้อยไปกว่าอาคารประวัติศาสตร์อื่น ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากชุมชนดั้งเดิมนั้นเป็นชุมชนของชาวจีนที่อพยพเข้ามาทำเหมืองแร่ดีบุก โดยเฉพาะในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คนจีนได้อพยพมาสู่ภูเก็ตเป็นพิเศษ และอาจกล่าวได้ว่าตั้งแต่ ปี 2425 บทบาทการค้าขายทั้งหมดในภูเก็ตตกอยู่ในมือของคนจีน ซึ่งถือเป็นบรรพบุรุษกว่าครึ่งก่อนเมืองของชาวภูเก็ตในปัจจุบัน³

บรรพชนชาวจีนเหล่านี้เมื่อเข้ามาประกอบกิจการทำเหมืองแร่จนมีฐานะร่ำรวยขึ้นจึงได้เปลี่ยนอาชีพมาทำการค้าขายเจริญรุ่งเรืองขึ้นเป็นลำดับ และปรากฏว่าศาลเจ้าจีนหลาย ๆ แห่งได้เกิดขึ้นจากการบริจาคที่ดินและทรัพย์สินของบรรพชนชาวจีนเหล่านี้ ดังเช่นศาลเจ้าฮกหงวนกั้ง (ไถล้งเวียนหอนาฬิกา) ศาลเจ้าเจ่งอ่อง (ตรงข้ามโรงพยาบาลวชิระ) และศาลเจ้าเจ้าแม่กวนอิม (ไถล้งเวียนถนนบางกอก) เป็นต้น⁴

³ หนังสือที่ระลึกการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 6 "ภูเก็ต 33" มีนาคม 2533 เอดิสัน เพรสโปรดักส์, กรุงเทพมหานคร หน้า 90.

⁴ เรื่องเดียวกัน หน้า 101

ในปัจจุบันศาลเจ้าจีนเหล่านี้กระจายตัวอยู่ทั่วไปทั้งเกาะภูเก็ต มีขนาดเนื้อที่และอาคารแตกต่างกันไป รวมทั้งมีรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดยเฉพาะ และที่สำคัญคือศาลเจ้าจีนเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตโดยส่วนรวมของชาวภูเก็ต กับทั้งยังมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะเป็นสถานที่ประกอบพิธีการกินผักซึ่งเป็นประเพณีเก่าแก่มาหลายร้อยปี รวมทั้งเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมตามลัทธิความเชื่อในโอกาสต่าง ๆ ศาลเจ้าจีนจึงถือเป็นการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งในลักษณะของสถาบันศาสนา ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อชุมชนเช่นเดียวกับการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ และถ้าหากจะพิจารณาถึงความสำคัญต่อชุมชนเช่นเดียวกับการใช้ที่ดินประเภทอื่น ๆ และถ้าหากจะพิจารณาถึงความเก่าแก่ของอาคารเหล่านี้แล้ว ศาลเจ้าจีนบางแห่งอาจถือเป็นโบราณสถานที่สำคัญของชุมชน เช่นเดียวกับโบราณสถานหลาย ๆ แห่งของจังหวัดภูเก็ต

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนและที่ตั้งศาลเจ้าจีนของทางราชการ พ.ศ. 2538

ลำดับ	ชื่อศาลเจ้า	ตำบล/อำเภอ	หมายเหตุ
1	ไทยชู	ตลาดใหญ่/ เมือง	
2	เซ่งเต็กเบ่งกวนอิม	ตลาดใหญ่/ เมือง	
3	ฮ่องซันซี้	ตลาดใหญ่/ เมือง	
4	มาจ้อโปซามซ้าน	ตลาดเหนือ/ เมือง	
5	ลิ้มไทซู้	ตลาดเหนือ/ เมือง	
6	ตงย่งสู	กะทู้/ กะทู้	
7	บุนเท่กวงอ่ำ	กะทู้/ กะทู้	
8	ท่งทอง	กะทู้/ กะทู้	
9	หลิมเซ่งจ้อ	ศรีสุนทร/ ถลาง	

ที่มา : ฝ่ายปกครอง จังหวัดภูเก็ต 2538

ตารางที่ 1.2 แสดงจำนวนและที่ตั้งศาลเจ้าของเอกชน พ.ศ. 2538

ลำดับ	ชื่อศาลเจ้า	ตำบล/อำเภอ	หมายเหตุ
1	ปู่จ้อ	ตลาดเหนือ/ เมือง	
2	เค่งจิวฮุยก้วน	ตลาดใหญ่/ เมือง	
3	เต่งคงต๊อง	ตลาดใหญ่/ เมือง	
4	ฮกเซียงแก๊ง	กะทู้/ กะทู้	

ที่มา : ฝ่ายปกครอง จังหวัดภูเก็ต 2538

การพัฒนาและอนุรักษ์ศาลเจ้าจีนเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ทั้งนี้เพราะนอกจากจะเป็นการแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการเพิ่มทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงการวางแผนการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด เหมาะสม และสอดคล้องกับบทบาทของชุมชนเมืองภูเก็ตในอนาคตอีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อทราบจำนวน ประเภท และความเป็นมาของศาลเจ้าจีนบนเกาะภูเก็ต
- 1.2.2 เพื่อทราบถึงบทบาทหน้าที่ของศาลเจ้าจีนที่มีต่อชุมชนเกาะภูเก็ตตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- 1.2.3 เพื่อทราบถึงปัญหาและความสัมพันธ์ของศาลเจ้าจีนต่อการใช้ที่ดิน สังคม และเศรษฐกิจของเกาะภูเก็ต
- 1.2.4 เพื่อกำหนดแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาศาลเจ้าจีนให้เหมาะสม และสอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของชุมชนเมืองภูเก็ตในอนาคต

1.3 ข้อจำกัดในการศึกษา

- 1.3.1 พื้นที่ศึกษาจะครอบคลุมเฉพาะพื้นที่เกาะภูเก็ตเท่านั้น
- 1.3.2 การศึกษาถึงจำนวนศาลเจ้าจีนจะใช้ข้อมูลที่มีการจดทะเบียนไว้กับหน่วยราชการเป็นหลัก
- 1.3.3 จำนวนศาลเจ้านอกเหนือจากที่จดทะเบียนไว้กับทางราชการ จะใช้การสำรวจภาคสนามโดยผู้วิจัย

1.4 นิยามคำศัพท์ที่ใช้

ศาลเจ้าจีน หมายถึง อาคารและบริเวณที่ดินที่เป็นอาณาเขตของศาลเจ้าที่ประดิษฐาน รูปปั้น หรือรูปแกะสลักพระจีน โดยที่อาคารเหล่านั้นจะมีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบจีน

เกาะภูเก็ต หมายถึง พื้นที่เฉพาะเกาะภูเก็ต ซึ่งเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัดภูเก็ต

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ทำให้ทราบประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าจีนบนเกาะภูเก็ต
- 1.5.2 ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างศาลเจ้าจีนกับชุมชน ทั้งในทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม
- 1.5.3 ทำให้ทราบปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในอดีตและปัจจุบันของศาลเจ้าจีน
- 1.5.4 ทำให้ทราบถึงแนวทางการวางแผนเพื่ออนุรักษ์และพัฒนาศาลเจ้าจีนเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับการพัฒนาเมืองในอนาคต
- 1.5.5 ทำให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนาศาลเจ้าจีนทั้งภาครัฐและเอกชน

1.6 พื้นที่ศึกษา

การศึกษานี้ได้เลือกพื้นที่เกาะภูเก็ตเป็นพื้นที่ศึกษา (Study area) ทั้งนี้ เนื่องจากศาลเจ้าจีนทั้งหมดที่ได้มีการสำรวจเบื้องต้น พบว่าจะตั้งอยู่บนเกาะภูเก็ตเท่านั้น โดยกระจายตัวออกไปทั้ง 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองภูเก็ต อำเภอกะทู้ และอำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ส่วนเกาะอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดภูเก็ตไม่ปรากฏว่ามีศาลเจ้าจีนตั้งอยู่แต่อย่างใด

17. วิธีการศึกษาและเก็บข้อมูล

ในการศึกษาจะเก็บรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสารจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการออกสำรวจพื้นที่เพื่อตรวจสอบการใช้ที่ดินของศาลเจ้าต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บนเกาะภูเก็ต ตลอดจนการจัดทำแบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้ดูแลศาลเจ้า ประชาชนผู้อยู่อาศัยอยู่โดยรอบศาลเจ้าจีน ส่วนราชการที่รับผิดชอบในการควบคุมดูแลศาลเจ้าเหล่านี้ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อขอทราบความเห็นเกี่ยวกับศาลเจ้าจีนทั้งในแง่ของการอนุรักษ์และพัฒนาลักษณะของข้อมูลจึงประกอบด้วย

1.7.1 **ข้อมูลปฐมภูมิ** ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่จริงของศาลเจ้าจีนแต่ละแห่ง การใช้ที่ดินโดยภาพรวมของจังหวัดภูเก็ต สภาพภูมิทัศน์ การจราจร การใช้ที่ดินโดยรอบศาลเจ้า นอกจากนี้ยังรวมถึงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.7.2 **ข้อมูลทุติยภูมิ** ได้แก่ ข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมเอาไว้แล้วทั้งจากส่วนราชการและเอกสารของศาลเจ้าจีนต่าง ๆ รวมทั้งบทความ เอกสารวิชาการของจังหวัดภูเก็ตที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และแผนการอนุรักษ์อาคารเก่าที่มีคุณค่าในทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม เป็นต้น

1.8 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้ทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิมาวิเคราะห์ โดยวิธีการเปรียบเทียบเป็นร้อยละ การวิเคราะห์การใช้ที่ดินของชุมชน รวมทั้งการสำรวจพื้นที่ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.8.1 การกำหนดสภาพปัญหา ได้กำหนดจากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของจังหวัดภูเก็ต โดยเฉพาะในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของชุมชนที่มีการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยนำโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยพบว่านอกจากทรัพยากรธรรมชาติแล้วจังหวัดภูเก็ตยังมีสิ่งที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์อยู่เป็นจำนวนมาก และกำลังได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว แต่ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของประวัติศาสตร์ของชาติไทยและศาสนาโดยส่วนรวม สถานที่เหล่านี้จึงมักจะเป็น วัด อนุสาวรีย์ เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงแล้ว บนเกาะภูเก็ตยังมีอาคารที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจอีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งถ้าหากได้มีการศึกษากันอย่างจริงจังแล้วก็จะช่วยให้บทบาทของเมืองท่องเที่ยวสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และศาลเจ้าจีนก็เป็นสถานที่ที่น่าสนใจประเภทหนึ่งในการที่จะพัฒนาหรืออนุรักษ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองภูเก็ตในอนาคตเช่นเดียวกับการพัฒนาอาคารศาลเจ้าจีนในต่างประเทศที่กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

1.8.2 การวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยพิจารณาจากบทบาทหน้าที่ของเมืองเป็นหลัก หลังจากนั้นจึงพิจารณาว่าถ้าจะส่งเสริมบทบาทและหน้าที่ของเมืองให้ชัดเจนและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาแล้ว จะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง ทั้งในแง่ของการอนุรักษ์และการพัฒนา ทั้งนี้โดยให้หลักการทางด้านผังเมืองเป็นหลัก กล่าวคือจะต้องมีการกำหนดการใช้ที่ดินให้ชัดเจน สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของชุมชนเมืองในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับศาลเจ้าจีนบนเกาะภูเก็ตนี้จะต้องชี้ให้เห็นถึงบทบาทที่มีต่อชุมชนโดยรอบ รวมทั้งสามารถตอบสนองต่อบทบาทของจังหวัดภูเก็ตในฐานะที่เป็นเมืองท่องเที่ยวได้อย่างไรบ้าง ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจสรุปได้ ดังนี้

- 1) การใช้ที่ดินและอาคารของศาลเจ้าจีน
- 2) การใช้ที่ดินโดยรอบศาลเจ้าจีน
- 3) การบริหารและการจัดการศาลเจ้าจีน
- 4) การเปลี่ยนแปลงบทบาทของชุมชนภูเก็ตในอนาคต

1.8.3 การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหา การเสนอทางเลือกในการแก้ปัญหาจะยึดถือจากวัตถุประสงค์ในการศึกษาเป็นหลัก กล่าวคือ ทางเลือกในการแก้ปัญหาจะเป็นการเสนอแนวทางการอนุรักษ์ รวมทั้งการพัฒนาและชี้ให้เห็นถึงผลดีและผลเสีย หากไม่มีการอนุรักษ์หรือพัฒนาศาลเจ้าเหล่านี้เอาไว้ การเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาก็เป็นการเสนอแนะในแนวนโยบายและวิธีการในเบื้องต้นเท่านั้น โดยไม่ได้ศึกษาลงไปรายละเอียดในขั้นของการออกแบบ รวมทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหรือจำเป็นต้องใช้

1.8.4 การสรุปทางเลือกในการพัฒนาหรืออนุรักษ์ จะเสนอทางเลือกที่มีความเป็นไปได้สูงสุด โดยผู้ศึกษาได้นำเอาทางเลือกต่าง ๆ มาเปรียบเทียบโดยให้ค่าน้ำหนักเพื่อให้ได้ทางเลือกที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง รวมทั้งการรับฟังข้อคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1.9 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องสำรวจสภาพพื้นที่จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการ องค์การเอกชน ศาลเจ้าจีนต่าง ๆ บนเกาะภูเก็ต แหล่งข้อมูลจึงประกอบด้วย

1.9.1 ในเขตจังหวัดภูเก็ต ได้แก่

- ศาลเจ้าจีนต่าง ๆ
- สำนักงานเทศบาลเมืองภูเก็ต
- สำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต
- ที่ทำการปกครองจังหวัดภูเก็ต
- สำนักงานผังเมืองจังหวัดภูเก็ต
- ที่ว่าการอำเภอเมืองภูเก็ต
- ที่ว่าการอำเภอกะทู้
- ที่ว่าการอำเภอถลาง

- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต 4
- สมาคมส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวภูเก็ต
- หอการค้าจังหวัดภูเก็ต

1.9.2 นอกเขตจังหวัดภูเก็ต

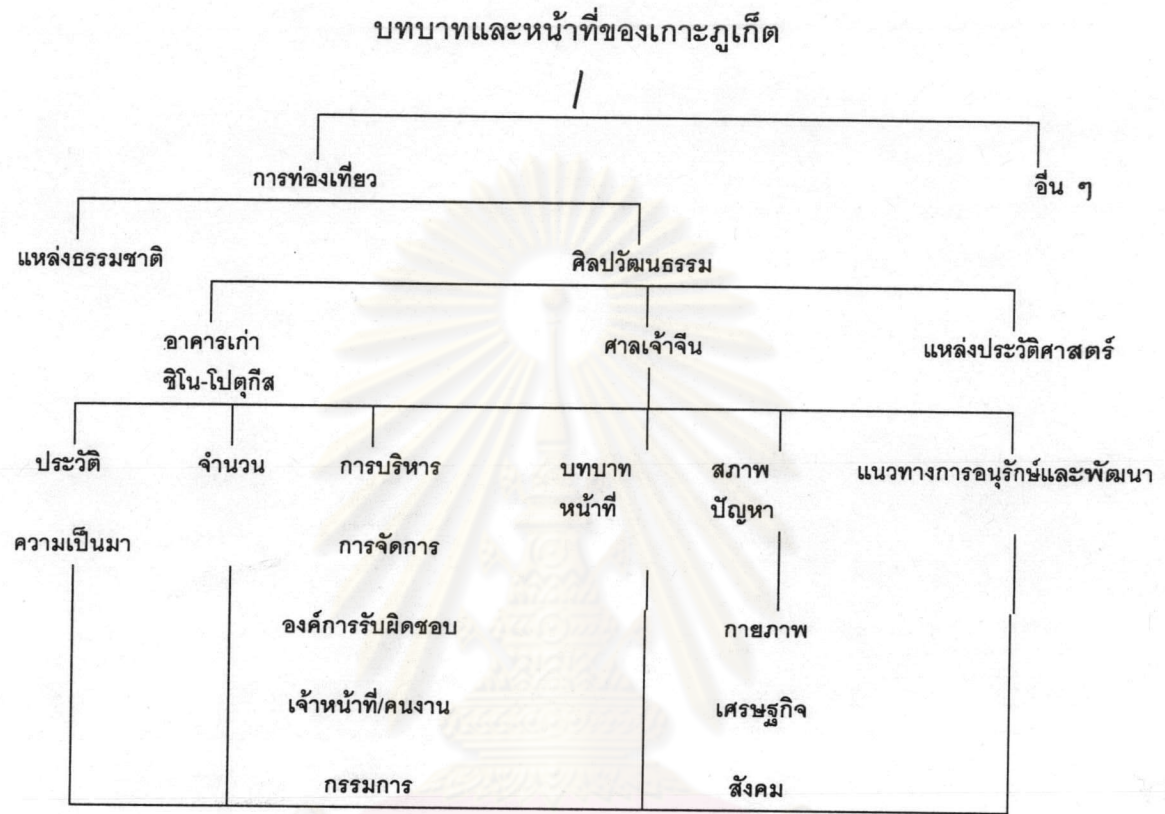
- กรมการปกครอง
- กรมการผังเมือง
- สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม
- กรมศิลปากร
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยศิลปากร
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

1.10 การเสนอผลการศึกษา

เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก และมีข้อมูลปฐมภูมิเป็นองค์ประกอบ การเสนอผลการศึกษาจึงเสนอรูปแบบของการบรรยาย โดยมีแผนที่ แผนภูมิ และรูปภาพประกอบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การกำหนดแนวความคิดในการศึกษา

การกำหนดแนวทางในการอนุรักษ์และพัฒนาศาลเจ้าจีน
ให้สอดคล้องกับการพัฒนาชุมชนภูเก็ตในอนาคต

ผลกระทบต่อการท่องเที่ยวที่ดีขึ้น

ประโยชน์ส่วนรวม

